

1.08 Objavljen znanstveni prispevek na konferenci
1.08 Published Scientific Conference Contribution

Marijana JUKIĆ*, Angelika MILIĆ**

URED ZA LJUDSKA PRAVA VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I URED ZA NACIONALNE MANJINE VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

Izvleček:

Urad za človekove pravice Vlade Republike Hrvatske in Urad Republike Hrvatske za nacionalne manjšine
V prispevku so prikazani ustanovitev, razvoj in dejavnost Urada Vlade Republike Hrvatske za nacionalne manjšine in Urada za človekove pravice kot strokovne službe Vlade Republike Hrvatske. Besedilo se dotika tudi metodologije obdelave arhivskega gradiva, ki je podprto s končnim seznamom gradiva, rezultatom skupnega projekta med Hrvaškim državnim arhivom in uradoma za človekove pravice ter nacionalne manjšine Vlade Republike Hrvatske. Projekt je obsegal urejevanje in popisovanje arhivskega in dokumentarnega gradiva, nastalega med delovanjem Urada za nacionalne manjšine RH in Urada za človekove pravice RH.

Ključne besede:

Hrvaški državni arhiv, človekove pravice, nacionalne manjšine, urejanje, obdelava, arhivsko gradivo

Abstract:

**The Government Office for Human Rights and the Government Office for National Minorities of the
Croatian Government**

This paper deals with the founding, development and activities of the Office for National Minorities of the Croatian Government and the Office of Human Rights as an expert service of the Croatian Government. Also the paper presents a methodology of the arranging of archives substantiated by the final list of archival materials as a result of a joint project between the Croatian State Archives and the Office for Human Rights and National Minorities of the Croatian Government. That joint project included arranging and making of inventory of archive materials and current records compiled by the work of the Office for national minorities of Croatia and the Office for Human Rights.

Keywords:

Croatian State Archives, human rights, national minorities, arranging, processing, archival material

1 UVOD

Vlada Republike Hrvatske (Vlada RH) kao nositelj izvršne vlasti u RH uredbom osniva svoje urede radi obavljanja savjetodavnih, analitičkih, stručnih i administrativnih poslova iz djelokruga Vlade RH. Uredbama o unutarnjem ustroju urada određen je ustroj, djelokrug i vodstvo, odnosno ravnatelj, kojeg imenuje Vlada, na prijedlog

* Marijana Jukić, Hrvatski državni arhiv, Marulićev trg 21, 10 000 Zagreb, Hrvatska, kontakt: mjukic@arhiv.hr

** Angelika Milić, Hrvatski državni arhiv, Marulićev trg 21, 10 000 Zagreb, Hrvatska, kontakt: amilic@arhiv.hr

predsjednika Vlade po prethodno provedenom javnom natječaju. Cilj ureda je provođenje državne politike i strategije vezane uz zaštitu i promicanja ljudskih prava i prava nacionalnih manjina, suradnja s međunarodnim organizacijama, tijelima javne uprave, nacionalnim nezavisnim institucijama, udrugama i organizacijama civilnog društva. Među trinaest ureda koji trenutno djeluju pri Vladi RH, nalazi se Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH koji je osnovan u travnju 2012. spajanjem Ureda za nacionalne manjine Vlade RH i Ureda za ljudska prava Vlade RH.

2 URED ZA NACIONALNE MANJINE VLADE RH

2.1 Nacionalne manjine u RH

U trenutku osamostaljenja RH sredinom 1991. položaj nacionalnih manjina s organiziranim kulturnim društvima, ustanovama ili udrugama koje su okupljale pripadnike jedne ili dvije nacionalne manjine imali su: Talijani, Česi i Slovaci, Mađari, Rusini i Ukrajinci, Nijemci i Austrijanci. Nakon toga uslijedilo je organiziranje udruga Slovenaca, Srba, Makedonaca, Crnogoraca, Muslimana-Bošnjaka, Albanaca i Roma.

Prema popisu stanovništva 1991. na području RH živjelo je 4.784.265 stanovnika koji su se izjasnili kao Hrvati 3.736.35 (78,10%), Srbi 581.663 (12,16%), Jugoslaveni 106.041 (2,21%), Bošnjaci 43.469 (0,90%), Slovenci 22.376 (0,46%), Mađari 22.355 (0,46%), Talijani 21.303 (0,44%), Česi 13.086 (0,27%), Albanci 12.032 (0,25%), Crnogorci 9.724 (0,20%), Romi 6.695 (0,13%), Makedonci 6.280 (0,13%), Slovaci 5.606 (0,11%), Rusini 3.253 (0,06%), Nijemci 2.635 (0,05%), Ukrajinci 2.494 (0,05%), Rumunji 810 (0,01%), Židovi 600 (0,01%), Bugari 458 (0,01%), Turci 320 (0,01%), Grci 281, Austrijanci 214 i Vlasi 22 (Popis stanovništva u Hrvatskoj 1991.).

U RH žive 22 nacionalne manjine (Benčić, 2010, str.7.) od kojih je 19 organizirano u udruge. Pravni okvir kojim su regulirana prava nacionalnih manjina je Ustav RH (NN 85/10), Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (NN 155/02.) i ostali zakoni (npr. Zakon o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (NN 51/00.), Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina (NN 51/00, 56/00.), Zakon o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne samouprave) (NN 44/05.). U Ustavu RH navedeno je da se RH ustanovljuje kao nacionalna država hrvatskoga naroda i država pripadnika nacionalnih manjina: Srba, Čeha, Slovaka, Talijana, Mađara, Židova, Nijemaca, Austrijanaca, Ukrajinaca, Rusina, Bošnjaka, Slovenaca, Crnogoraca, Makedonaca, Rusa, Bugara, Poljaka, Roma, Rumunja, Turaka, Vlaha, Albanaca i drugih, koji su njezini državljani (Ustav RH (NN 56/90, 8/98, 124/00, 41/01.).

Prema Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, nacionalna manjina je skupina hrvatskih državljana čiji su pripadnici tradicionalno nastanjeni na teritoriju RH, a njeni članovi imaju etnička, jezična i/ili vjerska obilježja različita od drugih građana i vodi ih želja za očuvanjem tih obilježja (Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina NN 155/02.).

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine u RH popisano je 4.284.889 stanovnika od čega je 328.738 pripadnika nacionalnih manjina kako slijedi i to: Albanaca 17.513 (0,41%), Austrijanaca 297 (0,01%), Bošnjaka 31.479 (0,73%), Bugara 350 (0,01%),

Crnogoraca 4.517 (0,11%), Čeha 9.641 (0,22%), Mađara 14.048 (0,33%), Makedonaca 4.138 (0,10%), Nijemaca 2.965 (0,07%), Poljaka 672 (0,02%), Roma 16.975 (0,40%), Rumunja 435 (0,01%), Rusa 1.279 (0,03%), Rusina 1936 (0,05%) Slovaka, 4.753(0,11%), Slovenaca 10.517 (0,25%), Srba 186.633 (4,36%), Talijana 17.807 (0,42%), Turaka 367 (0,01%), Ukrajinaca 1.878 (0,04%), Vlaha 29 (0,00) i Židova 509 (0,01%) (nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011.

2.2 Osnutak Ureda za nacionalne manjine Vlade RH

Ured za nacionalne manjine Vlade RH (Ured) osnovan je 1991. na temelju Uredbe o Uredu za nacionalne manjine koju je 1990. donijela Vlada RH (NN 52/90.) kao njena stručna služba. Izmjenama i dopunama Uredbe naziv Ureda promijenjen je u Ured za međunacionalne odnose (NN 36/91.), zatim izmjenom iste Uredbe u Ured za etničke i nacionalne zajednice ili manjine (NN 62/95.). Potom donošenjem Uredbe o Uredu za nacionalne manjine (NN 132/98.) nosi naziv Ured za nacionalne manjine. Godine 2012. odlukom Vlade RH o spajanju Ureda za ljudska prava Vlade RH i Ureda za nacionalne manjine Vlade RH, utemeljen je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH (NN 42/12.). Pod tim nazivom djeluje i danas.

2.3 Djelatnost Ureda za nacionalne manjine Vlade RH

Temeljna zadaća Ureda kao stručnog tijela Vlade RH bila je obavljanje stručnih poslova u sklopu djelokruga Vlade RH, a s ciljem podizanja razine tolerancije, integracije nacionalnih manjina u hrvatsko društvo i ostvarivanje njihovih prava u vezi s ostvarivanjem ravnopravnosti nacionalnih manjina koje žive na području RH te njihovih prava utvrđenih Ustavom RH i Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina.

Naime, Hrvatski je sabor u prosincu 1991. usvojio Ustavni zakon o ljudskim pravima i slobodama i o pravima nacionalnih i etničkih zajednica ili manjina u Republici Hrvatskoj (NN 65/91.), prema kojem je RH preuzela stečena prava nacionalnih manjina koja su vrijedila u bivšoj saveznoj državi, Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji (SFRJ). Stečena prava su bila: pravo na obrazovanje na vlastitom jeziku i pismu na svim razinama školovanja, pravo na službenu upotrebu jezika, raznovrsne mogućnosti očuvanja etničkog, jezičnog i vjerskog identiteta i institucije političkog predstavljanja manjinskog interese, te obaveza na njihovo poštovanje i zaštitu. Usvajanje zakona bilo je preduvjet za međunarodno priznanje RH kao neovisne države u siječnju 1992. godine. Sukladno navedenom zakonu, Ured je razmatrao i predlagao uređivanje i rješavanje pitanja u vezi s ostvarivanjem i zaštitom prava i sloboda nacionalnih manjina, surađivao s nadležnim državnim tijelima, prvenstveno Savjetom za nacionalne manjine Vlade RH, ministarstvima i drugim tijelima državne uprave i drugim institucijama i jedinicama lokalne samouprave, vijećima nacionalnih manjina (savjetodavna tijela u županijskim skupštinama) odnosno predstavnicima nacionalnih manjina, udrugama nacionalnih manjina i pravnim osobama koje su obavljale djelatnosti kojima su se ostvarivala manjinska prava i slobode.

Na temelju toga, Ured je mogao predlagati mjere za unapređenje položaja nacionalnih manjina u svim područjima bitnim za život manjina, pri čemu je izrađivao prijedloge i mišljenja za financiranje određenih potreba pripadnika nacionalnih manjina i njihovih udruga i ustanova i raspoređivao financijska sredstva koja su osigurana u državnom proračunu za te potrebe.

Temeljni ciljevi Ureda bili su:

- Praćenje provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina

Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina kojega je Hrvatski sabor donio 2002. (NN 155/02.) utvrdio je visoku razinu prava nacionalnih manjina, što omogućuje razvoj kulturnih aktivnosti, očuvanje jezika i vjere, te sudjelovanju u procesu odlučivanja i ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina. S ciljem potpune provedbe Ustavnog zakona Vlada RH donijela je 2009. *Akcijski plan za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, Poglavlje 23. Pravosuđe i temeljna prava* (Akcijski plan za provedbu zakona o pravima nacionalnih manjina).

Akcijski plan bio je podijeljen na sljedeća poglavlja:

- I. Službena i javna uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina
- II. Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina
- III. Uporaba znamenja i simbola nacionalnih manjina
- IV. Kulturna autonomija
- V. Pravo na očuvanje svoje vjere, te na osnivanje vjerskih zajednica zajedno s drugim pripadnicima te vjere
- VI. Pristup sredstvima javnog priopćavanja
- VII. Samoorganiziranje i udruživanje radi ostvarivanja zajedničkih interesa
- VIII. Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudne uprave, te tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- IX. Sudjelovanje nacionalnih manjina u javnom životu putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina
- X. Zaštita od svake djelatnosti koja ugrožava, ostvarivanje prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina - Razvijanje tolerancije prema različitosti i suzbijanje diskriminacije
- XI. Nacionalni program za Rome i Akcijski plan Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015.
- XII. Opće mjere za potporu u provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Akcijskog plana

Ured je bio zadužen za praćenje provedbe Akcijskog plana i Ustavnog zakona o čemu je izrađivao godišnja izvješća koja je upućivao u proceduru na usvajanje Vladi RH. Nakon usvajanja, Vlada RH, navedeno izvješće podnosila je Hrvatskom saboru na usvajanje. Pokazatelj uspješnosti rada Ureda bio je *Zaključak Hrvatskog sabora o prihvaćanju izvješća o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina*.

Od 2005. godine Ured je redovito samostalno ili u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine Vlade RH priređivao okrugle stolove, seminare i javne rasprave o provedbi Ustavnog zakona na kojima su sudjelovali zastupnici, predstavnici lokalne i regionalne (područne) samouprave, predstavnici nacionalnih manjina, civilnog društva, tijela državne uprave RH te predstavnici relevantnih međunarodnih organizacija.

- Praćenje provedbe *Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015.*

Godine 2003. Vlada RH donijela je *Nacionalni program za Rome*, a 2004. osnovala je Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalnog programa za Rome.

Nadalje, Ured je bio koordinator rada Povjerenstva i zadužen za konzultacije s nadležnim institucijama u vezi s provedbom pojedinih mjera Nacionalnog programa. Nacionalni program i Akcijski plan bili su usmjereni na poduzimanje niza mjera kako bi se osigurali bolji uvjeti života Roma, njihovo uključivanje u obrazovni sustav, rad i proces odlučivanja. Ured je sudjelovao u izradi godišnjih izvješća o rezultatima provedbe Nacionalnog programa, kojega je Povjerenstvo slalo Vladi RH na analizu i usvajanje. Uz suglasnost Povjerenstva i Savjeta za nacionalne manjine Vlade RH, Ured je raspoređivao financijska sredstva u sklopu Nacionalnog programa za uređenje kulturnih centara diljem RH (oprema, sanacije, naselja, učeničke i studentske stipendije za Rome). Ured je redovito priređivao seminare koji su dijelom financijski podržani od Vijeća Europe i raznih organizacija u RH (Institut Otvoreno društvo Hrvatske i dr.) za osposobljavanje žena i mladih Roma, za sudjelovanje u procesu odlučivanja, ostvarivanja prava i većoj uključenosti u društveni život. Seminari su obuhvaćali sljedeće teme: ostvarivanje prava na kulturu i jezik, podrijetlo Roma, osnivanje i način rada udruga, edukacija mladih Roma za promicanje kulture, običaja, sudjelovanje u predstavničkim tijelima, sudjelovanje u radu vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na lokalnoj, ali i široj zajednici, svladavanje vještina govorničke komunikacije, nenasilno rješavanje sukoba, upoznavanje s međunarodnim dokumentima (Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina, Europska povelja o regionalnim i manjinskim jezicima, Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena i dr.).

Godine 2005. Vlada RH osnovala je Radnu skupinu za praćenje *Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015.* s ciljem razrade mjera u desetgodišnjem razdoblju na području: obrazovanja (besplatan program predškolskog obrazovanja), zapošljavanja, zdravstvene skrbi i stanovanja (uređivanje naselja). Ured je koordinirao aktivnosti Ureda i nadležnih ministarstva u provedbi mjera Akcijskog plana. Prijedloge, mišljenja i rješenja dostavljao je Vladi RH na razmatranje i usvajanje.

- Praćenje provedbe međunarodnih dokumenata: Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina i Europska povelja o regionalnim i manjinskim jezicima

Godine 1997. Hrvatski sabor ratificirao je *Okvirnu konvenciju za zaštitu nacionalnih manjina* (NN-MU 14/97.) koju je izradilo Vijeće Europe. Izvješće o provedbi i postignutim rezultatima, odnosno o zakonodavnim i drugim mjerama koje su poduzete za ostvarivanje načela zadanih Konvencijom, Ured je u suradnji s nadležnim državnim tijelima redovito upućivao Vijeću Europe. Izvješće je uključivalo i mišljenja, prijedloge i stavove predstavnika nacionalnih manjina o provedbi Konvencije. U sklopu provedbe Konvencije, Ured je samostalno ili u suradnji s ostalima (npr. Agencija Europske unije za osposobljavanje) održavao državne, međunarodne i regionalne seminare o obrazovanju nacionalnih manjina. Svrha svih seminara, sastanaka, okruglih stola i sličnih skupova bilo je razmatranje mjera unapređenja obrazovanja u cilju promicanja sveobuhvatnog školskog pristupa društvenoj i kulturnoj raznolikosti, stvaranje jednakih mogućnosti kao temeljne politike u javnom obrazovanju, te obrazovanje profesora za interkulturalno obrazovanje. Isto tako, namjera skupova bila je razmjena iskustava te pružanje novih ideja i prijedloga za suradnju i stvaranje smjernica za daljnji usklađeni razvoj interkulturalnog dijaloga.

Godine 1997. RH ratificirala je *Europsku povelju o regionalnim ili manjinskim jezicima* (NN-MU 18/97.). Provedba Povelje uređena je Ustavnim zakonom, Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH (NN 51/00, NN 56/00.) i Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (NN 51/00.). Ured je također bio vodeći koordinator za suradnju s nadležnim institucijama u cilju uspješnog ostvarivanja i provedbe Europske povelje. Posebna pozornost posvećivala se osposobljavanju mladih pripadnika nacionalnih manjina, posebice mladih Roma za koje su redovito održavani seminari i radionice kako bi se upoznali sa svojim pravima te kako bi se potaklo njihovo uključivanje u društveni javni život i o načinu provedbe navedenog dokumenta.

Ured je dakle, osim suradnje s Vijećem Europe u vezi s primjenom Konvencije i Povelje u ostvarivanju prava nacionalnih manjina i ostalim međunarodnim organizacijama, surađivao i pratio suradnju udruga i ustanova nacionalnih manjina s institucijama u njihovim matičnim državama. Pored toga, Ured je provodio razne ostale projekte i programe Europske unije za potporu nacionalnim manjinama, pripremao mišljenja i stručne analize u vezi s primjenom međunarodnih standarda u ostvarivanju prava pripadnika nacionalnih manjina u RH. Pored konvencija, RH je sklopila bilateralne ugovore o zaštiti prava nacionalnih manjina s Italijom (NN-MU 15/97.), Mađarskom (NN-MU 8/95.), Makedonijom, Srbijom i Crnom Gorom (NN-MU 3/05.). Sporazum Vlade RH s Republikom Češkom o suradnji u području kulture, prosvjete i znanosti (NN-MU 6/02.) i Ugovor s Republikom Austrijom o suradnji u području kulture i obrazovanja (NN-MU 5/2005.), dijelom se odnose i na nacionalne manjine u obje države.

- Financiranje udruga i ustanova nacionalnih manjina RH

Ured je redovito vodio evidenciju kulturnih društava, udruga i ustanova pripadnika etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina na području RH. Etnička prava koja se nisu ostvarivala kroz redovite državne institucije osiguravala su se financiranjem programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina na prijedlog Ureda. Posrijedi su bili programi koji su bili važni za očuvanje tradicije i kulture u cilju očuvanja i razvijanja identiteta nacionalnih manjina. Programi su financirani iz područja: informiranja,

izdavaštva, kulturnog amaterizma (najšira pučka kultura), kulturnih manifestacija, društvenog istraživanja i za program stvaranja pretpostavki za rad (nabava opreme, uređenje prostorija za rad, otkup prostora i sl.) nacionalnih manjina. Pored toga, udruge i ustanove nacionalnih manjina su preko Ureda dobivali sredstva za financiranje tiskovina (časopisa, rječnika, knjiga, i dr.) iz Državnog proračuna. Udruge i ustanove nacionalnih manjina, čiji su programi sufinancirani iz Državnog proračuna, bili su obvezni Uredu podnositi polugodišnja i godišnja izvješća o realizaciji programa i utrošku dobivenih sredstava, što je bilo uvjet za nastavak sufinanciranja programa za sljedeće razdoblje. Pored toga, Ured je pratio financiranje programa koji su proizlazili iz bilateralnih ugovora.

2.4 Unutarnji ustroj Ureda za nacionalne manjine Vlade RH

Djelokrug i ustroj Ureda kao i izmjene i dopune bili su utvrđeni uredbom Vlade RH, kojom se utvrđivao djelokrug rada Ureda, osnove unutarnjeg ustroja, položaj i ovlasti, nazivi unutarnjih ustrojstvenih jedinica, poslovi i zadaci koji su se obavljali u sklopu tih jedinica, položaj, ovlaštenja i odgovornosti njenog voditelja/predstojnika. Sukladno Uredbi o Uredu za nacionalne manjine (NN 38/2009.) za obavljanje poslova iz djelokruga Ureda ustrojena su tri odjela s pripadajućim načelnicima i stručnim suradnicima: Odjel za razvojne projekte i projekte pomoći nacionalnim manjinama, Odjel za romsku nacionalnu manjinu, Odjel za pravne poslove. Nadalje, Uredbom Vlade RH (NN 91/2011.) ustrojene su dvije unutarnje ustrojstvene jedinice: Odjel za provedbu nacionalnih programa i projekata za nacionalne manjine i Odjel za izradu i provedbu politika i strategija za nacionalne manjine. Odjel za provedbu nacionalnih programa i projekata za nacionalne manjine obavljao je stručne poslove za Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalnog programa za Rome i Radnu skupinu za praćenje Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma, analizirao i pripremao stručne podatke te izrađivao izvješća o provođenju Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma; pripremao stručne podatke za izradu izvješća o provođenju Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma. Odjel je obavljao i poslove u vezi s korištenjem sredstava i provedbu aktivnosti projekata financiranih slijedom bilateralnih izvora, kao i programa Europske unije, te ostalih nacionalnih i inozemnih programa i projekata kojima se osiguravala potpora te pomoć korisnicima projekata, posebno Romima za uređenje romskih naselja. Isto tako Odjel je sudjelovao u pripremi natječajne dokumentacije, objavi i provedbi natječaja za izvođenje radova, nabavi roba i pružanju usluga, uključujući ugovor o partnerstvu sa zemljama Europske unije, kao i odabir ugovornog partnera ili stranog savjetnika osiguravao tehnički nadzor nad provedbom projekata. Suradujući s nadležnim tijelima, pratio je provedbu programa financiranih sredstvima Europske unije. Odjel za izradu i provedbu politika i strategija za nacionalne manjine obavljao je stručne poslove izrade podzakonskih akata iz nadležnosti Ureda, odnosno obavljao stručnu pripremu i poslove u vezi s procesom usklađivanja s europskim standardima i pravnom stečevinom Europske unije, pratio provođenje Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Akcijskog plana za provođenje Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjine te koordinirao izradu izvješća. Na čelu Ureda bio je predstojnik kojega je imenovala i razrješavala Vlada RH. Na temelju Uredbe

o Uredu i prethodno dobivene suglasnosti Ministarstva uprave RH, Ured je donosio Pravilnik o unutarnjem redu, interni akt koji je regulirao radna mjesta službenika u Uredu s razrađenim opisom njihovih osnovnih poslova i zadaća.

3 URED ZA LJUDSKA PRAVA VLADE RH

3.1 Ljudska prava u RH

Temeljne pretpostavke o ljudskim pravima: a) ljudska prava su urođena, neotuđiva i univerzalna; b) ljudska su prava urođena jer pripadaju ljudima kao takvima te ih svako ljudsko biće stječe samim svojim rođenjem; c) ljudska su prava neotuđiva i ne smiju se nikome oduzeti; d) ljudska su prava univerzalna jer pripadaju svim ljudskim bićima diljem svijeta neovisno o njihovoj boji kože, spolu, vjeri, etničkoj pripadnosti, političkom ili drugom uvjerenju, socijalnom podrijetlu, imovini, naobrazbi ili bilo kojoj drugoj urođenoj ili stečenoj osobini (NN 119/07. Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011, str. 2.). Ljudska prava u RH ostvaruju se na osnovu: Ustava RH, međunarodnih ugovora i nacionalnih zakona.

Ustav RH u izvorišnim osnovama ističe da je RH suverena i demokratska država u kojoj se jamče i osiguravaju ravnopravnost, slobode i prava čovjeka. Najviše vrednote ustavnog poretka su: sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost i ravnopravnost spolova, mirotvorstvo, socijalna pravda, poštivanje prava čovjeka, nepovredivost vlasništva, očuvanje prirode i čovjekova okoliša, vladavina prava i demokratski višestranački sustav (Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava za razdoblje od 2013. do 2016. (2013.), str. 9.) Dvije institucije koje Ustavnim odredbama jamče provedbu ljudskih prava su: Ustavni sud i Pučki pravobranitelj. Republika Hrvatska je temeljem notifikacije o sukcesiji od 8. listopada 1991. godine u svoje zakonodavstvo preuzela međunarodne instrumente države prethodnice te je tako postala strankom većeg broj višestranih ugovora iz područja ljudskih prava (Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava za razdoblje od 2013. do 2016. (2013.), str. 11.). Na temelju članka 14. i 15. Ustava RH, Sabor RH, na sjednici Vijeća udruženog rada, Vijeća općina i Društveno-političkog vijeća 4. prosinca 1991. godine donio je odluku o proglašenju Ustavnog zakona o ljudskim pravima i slobodama i o pravima etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina u RH (NN 65/91.).

Također, RH je ratificirala Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda 5. studenog 1997. godine, te priznala nadležnost Europskog suda za ljudska prava. U procesu pridruživanja Europskoj uniji RH je imala obvezu potpisivanja niza međunarodnih ugovora iz područja ljudskih prava i usklađivanja nacionalnog zakonodavstva.

Zakonodavni okvir kojim su definirana prava zajamčena Ustavom čine: Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (NN 155/02, 47/10, 80/10. i 93/11), Kazneni zakon (NN 110/97, 152/08.), Obiteljski zakon (NN 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11.), Zakon o istospolnim zajednicama (NN 116/03.), Zakon o medijima (NN 59/04, 84/11.), Zakon o ravnopravnosti spolova (NN 82/08.), Zakon o suzbijanju diskriminacije (NN

85/08.), Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (NN 137/09, 14/10 i 60/10.), Zakon o radu (NN 149/09, 61/11. i 82/12.).

3.2 Osnutak Ureda za ljudska prava Vlade RH

Ured za ljudska prava Vlade RH osnovan je uredbom o Uredu za ljudska prava 22. veljače 2001. godine (NN 22/01, 70/01, 3/06, 100/07, 29/08, 15/09.) kao stručna služba Vlade RH za obavljanje poslova vezanih uz zaštitu i promicanje ljudskih prava u RH. Ured za ljudska prava i Ured za nacionalne manjine spojeni su odlukom Vlade RH od 5. travnja 2012. u Ured za ljudska prava i pravna nacionalnih manjina (NN 42/12.).

3.3 Djelatnost Ureda za ljudska prava Vlade RH

Ured za ljudska prava radio je na cjelovitom sustavu zaštite i promicanja ljudskih prava. Izrađivao je dokumente koji određuju zaštitu i promicanja ljudskih prava, pratio njihovu provedbu u RH, pratio i predlagao izradu zakonodavnih akata, planova i programa, te analizirao izvješća i vodio evidencije, surađivao sa Hrvatskim saborom i tijelima javne uprave (ministarstvima, koordinacijama, središnjim državnim uredima), surađivao s međuresornim tijelima Vlade RH za ljudska prava (Povjerenstvo Vlade RH za ljudska prava, Centar za ljudska prava, Nacionalni odbor za obrazovanje o ljudskim pravima, Vijeće za djecu i dr.), međunarodnim organizacijama (EU, UN, OESS/OESC) i pratio provedbu obveza RH, organizirao seminare vezane uz problematiku ljudskih prava. Izrađivao nacionalne programe zaštite i promicanja ljudskih prava, razmatrao stanja ljudskih prava. Također, pratio izvješća međunarodnih organizacija o stanju ljudskih prava i sloboda u RH. Pokretao inicijative za ratificiranje određenih međunarodnih instrumenata na području ljudskih prava. Uređivao internetske stranice Ureda za ljudska prava. Ured je obavljao analize godišnjih izvješća o radu Pučkog pravobranitelja, davao prijedloge Vladi RH o poduzimanju određenih mjera za poboljšanje stanja u područjima ljudskih prava. Ured je bio nadležno tijelo za prikupljanje i objavu podataka svih oblika kršenja ljudskih prava, te organiziranja kampanja radi osvješćivanja javnosti o ljudskim pravima. Ured je sudjelovao kao stručno tijelo u tri pregovaračka poglavlja za članstvo RH u EU i to za poglavlje 19: socijalna politika i sigurnost, poglavlje 23: pravosuđe i temeljna prava i poglavlje 24: pravda, sloboda, sigurnost.

3.4 Unutarnji ustroj Ureda za ljudska prava Vlade RH

O ustroju i radu Ureda za ljudska prava donijet je Pravilnik o unutarnjem redu Ureda za ljudska prava, na čelu Ureda je predstojnik/ica, zatim zamjenik/ica predstojnika, pomoćnik/ica predstojnika, tajnik, Odjel za suzbijanje trgovanja ljudima i poslove međunarodne suradnje te rad s predstavkama i pritužbama građana i Odjel za praćenje provedbe Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava te suradnju s organizacijama civilnog društva. Uredbom je definiran djelokrug rada Ureda, imenovanja predstojnika i ustrojavanje unutarnjih jedinica.

Odjel za suzbijanje trgovanja ljudima i poslove međunarodne suradnje te rad s predstavkama i pritužbama građana u svom djelokrugu rada pratio je zakone i konvencije o borbi protiv trgovanja ljudima, pripremao sjednice Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima, sudjelovao u izradi Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima, koordinirao rad državnih tijela, planirao financijska sredstva, provodio edukacije o problematici trgovanja ljudima. Izrađivao prijedloge nacionalnih strateških dokumenata na području suzbijanja trgovanja ljudima za: Nacionalni program za suzbijanje trgovanja ljudima 2005.-2009. i 2009.-2011., Operativne planove za suzbijanje trgovanja ljudima od 2005. do 2007. godine, izvješća o njima; Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja djecom 2005.-2007., Protokol za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima. Suradivao je s državnim i međunarodnim institucijama (OESS/OESC, Vijeće Europe) i civilnim društvima (Korak, Petra, SOS) na projektima borbe protiv trgovanja ljudima. U radu s predstavkama građana Odjel je pružao pravnu i savjetodavnu uslugu građanima na zaprimljene predstavke te ih upućivao nadležnim tijelima javne uprave.

Odjel za praćenje provedbe Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava te suradnju s organizacijama civilnog društva u svom djelokrugu rada analizirao je stanja ljudskih prava na osnovu kojih je izrađivao stručne prijedloge u vezi određivanja prioriternih područja za provedbu Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava 2008.-2011., Ured je koordinirao suradnju na svim razinama, planirao financijska sredstva, prikupljao podatke i izrađivao godišnja izvješća te vrednovao provedbe programa, sudjelovao u izradi Zakona o diskriminaciji, izvještavao o stanjima i rezultatima tijelima UN-a, sudjelovao je u radu povjerenstava i radnih tijela: Povjerenstva za ljudska prava, Povjerenstva za obilježavanje 60 godišnjice opće deklaracije o ljudskim pravima, Povjerenstva za osobe s invaliditetom, Povjerenstva za prevenciju poremećaja u ponašanju djece i mladih, Povjerenstva za ravnopravnost spolova, Povjerenstva za suzbijanje diskriminacije, Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalnog programa za Rome, Povjerenstva za azil, Nacionalnog odbora za obrazovanje o ljudskim pravima, Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima, Nacionalnog odbora za razvoj volonterstva, Nacionalnog bioetičkog povjerenstva za medicinu, Nacionalnog povjerenstvo za suzbijanje HIV-a, Nacionalnog programa za Savez civilizacija, Vijeća za djecu, Radne skupine za izradu zajedničkog osnovnog dokumenta za izvještavanje prema tijelima UN-a koja nadziru implementaciju međunarodnih instrumenata za zaštitu ljudskih prava, Radne skupine za izradu izvješća RH po univerzalnom periodičkom pregledu stanja ljudskih prava, Radne skupine za izradu Nacionalne strategije za suzbijanje svih oblika diskriminacije i drugima. Odjel je koordinirao i provođenje regionalnih i međunarodnih projekata (CARDS, PROGRESS, ICMPD, UNDOC, IPA) i poslova u djelokrugu izdavaštva i promocije na temu ljudskih prava.

4 OBRADA I SREĐIVANJE GRADIVA UREDA ZA NACIONALNE MANJINE VLADE RH I UREDA ZA LJUDSKA PRAVA VLADE RH

Ured za nacionalne manjine Vlade RH i Ured za ljudska prava Vlade RH kao stvaratelji i imatelji javnog arhivskog i registraturnog gradiva bili su obvezni primjenjivati Zakon o arhivskome gradivu i arhivima (NN 105/97, 64/00, 65/09.) uz druge opće akte koji se odnose na čuvanje, postupanje, zaštitu i evidentiranje arhivskoga gradiva. Uredi su uredsko poslovanje vodili preko Ureda za opće poslove Hrvatskog sabora i Vlade RH (UZOP), odnosno preko središnjeg elektronskog urudžbenog zapisnika, temeljem Uredbe o uredskom poslovanju (NN 7/09.).

Tijekom realizacije posebno ugovorenog projekta između Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH i Hrvatskog državnog arhiva (HDA) 2015. i 2016, utvrđeno je da se arhivistički obradi i sredi gradivo Ureda za nacionalne manjine Vlade RH i Ureda za ljudska prava Vlade RH iz razdoblja od osnutka do travnja 2012. odnosno do njihovog spajanja.

Tijekom istraživanja i analize funkcionalne djelatnosti Ureda za nacionalne manjine Vlade RH i Ureda za ljudska prava Vlade RH kao polazišna osnova za obradu i sređivanje arhivskog i registraturnog gradiva i provođenje postupka vrednovanja i izlučivanja gradiva, zahtijevalo je nekoliko razina istraživanja i raščlambi:

- a) Pravno i normativno okruženje djelatnosti (zakonski i podzakonski akti koji uređuju područje djelatnosti uopće, ali i ostalih zakonskih i podzakonskih propisa, te drugih akata koji u znatnijoj mjeri utječu na odvijanje poslovnih procesa)
- b) Interna normativna osnova (uredbe, pravilnici i poslovnici)
- c) Utvrđivanje načina odvijanja pojedinih poslovnih funkcija, poslovnih aktivnosti/podaktivnosti i transakcija.

Nakon istraživanja djelatnosti stvaratelja gradiva utvrđeno je da su se stvaratelji tek djelomično pridržavali Uredbe o uredskom poslovanju (NN 7/09.) i Pravilnika o jedinstvenim klasifikacijskim oznakama i brojčanim oznakama stvaralaca i primalaca akata (NN 38/88.), pri sređivanju je identificiran ogroman broj nerazvrstanih spisa bez bilo kakvih oznaka. Stoga je najveći dio gradiva sređen i popisano po tematskim cjelinama.

Popis gradiva Ureda za nacionalne manjine Vlade RH organiziran je u 4 glavne grupe koje se dalje dijele na grupe i podgrupe prema poslovnim aktivnostima/podaktivnostima i vrstama gradiva koje ih dokumentiraju. Gradivo obuhvaća razdoblje od 1988. do 2012. godine, ukupne količine 138 kutija, 1 ambalažna kutija. Na kraju popisa nalaze se izdvojeni i popisani predmeti kojima prema *Posebnom popisu gradiva s rokovima čuvanja Ureda za ljudska prava i prava nacionalnim manjina* rok čuvanja ističe 31. prosinca 2016.

1. Predmeti po klasifikacijskim oznakama
2. Predmeti UP I (spisi prvostupanjskog upravnog postupka)
3. Predmeti bez klasifikacijskih oznaka

4. Predmeti kojima 31. 12. 2016. istječe rok čuvanja

Popis gradiva Ureda za ljudska prava Vlade RH organiziran je u 9 glavnih grupa koje se dalje dijele na grupe i podgrupe prema poslovnim aktivnostima/podaktivnostima i vrstama gradiva koje ih dokumentiraju i obuhvaćaju razdoblje od 2000. do 2012. godine. (236 kutija, 2 ambalažne kutije). Na kraju popisa nalaze se izdvojeni i popisani predmeti kojima prema *Posebnom popisu gradiva s rokovima čuvanja Ureda za ljudska prava i prava nacionalnim manjina* rok čuvanja istječe 31. prosinca 2016.

1. Organizacija i upravljanje Ureda
2. Međuresorna tijela
3. Operativni tim za suzbijanje trgovine ljudima
4. Tijela s područja zaštite i promicanja ljudskih prava
5. Ostale djelatnosti (Zaštita dostojanstva radnika, zaštita prava prognanika i izbjeglica, zaštita ljudskih prava na tržištu rada)
6. Međunarodna suradnja
7. Predmeti po klasifikacijskim oznakama
8. Predmeti bez klasifikacijskih oznaka
9. Predmeti kojima 31. 12. 2016. istječe rok čuvanja

Sukladno *Pravilniku o vrednovanju te postupku odabiranja i izlučivanja arhivskoga gradiva* (NN 90/02.) imatelj gradiva, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina izradio je 2015. *Posebni popis s rokovima čuvanja* koji je odobren Rješenjem HDA 2015., a sadržava sve vrste gradiva koje je nastalo radom Ureda za nacionalne manjine Vlade RH i Ureda za ljudska prava Vlade RH. Nakon sređivanja gradiva pristupilo se provođenju postupka odabiranja arhivskog i izlučivanja registraturnog gradiva pri čemu je izrađen Popis gradiva Ureda za nacionalne manjine Vlade RH kojemu je prema *Posebnom popisu gradiva s rokovima čuvanja Ureda za ljudska prava i prava nacionalnim manjina* prošao rok čuvanja iz razdoblja 1991.-2011. (100 kutija, 29 registratora) i Popis gradiva Ureda za ljudska prava Vlade RH kojemu je prema *Posebnom popisu gradiva s rokovima čuvanja Ureda za ljudska prava i prava nacionalnim manjina* prošao rok čuvanja iz razdoblja 2001.-2012. (283 kutije). Sve obavljeno je u skladu sa Zakonom o arhivskom gradivu i arhivima (NN 105/97, 64/00, 65/09.), te podzakonskim propisima koji reguliraju pojedinačne postupke s gradivom: *Pravilnik o vrednovanju te postupku odabiranja i izlučivanja arhivskoga gradiva* (NN 90/02.), *Pravilnik o zaštiti i čuvanju arhivskoga i registraturnoga gradiva izvan arhiva* (NN63/04.), *Pravilnik o dopunama Pravilnika o zaštiti i čuvanju arhivskoga i registraturnoga gradiva izvan arhiva* (NN 106/07.).

5 ZAKLJUČAK

Ured za nacionalne manjine Vlade RH i Ured za ljudska prava Vlade RH osnovala je Vlada RH sa zadatkom praćenja provedbe ostvarivanje prava i sloboda nacionalnih manjina i ljudskih prava zajamčenih Ustavom RH, Ustavnim zakonom o ljudskim pravima i pravima nacionalnih manjina, posebnim zakonima i nacionalnim strateškim dokumentima.

Ured za nacionalne manjine kao stručna služba Vlade RH u sklopu svoga djelokruga predlagao je mjere za ostvarivanje ustavom zajamčenih prava manjina i poboljšanje položaja nacionalnih manjina, pratio primjenu međunarodnih konvencija u vezi s međunacionalnim odnosima, zaštitu nacionalnih, vjerskih i kulturnih prava pripadnika naroda i manjina, prikupljao i analizirao podatke o ostvarivanju prava nacionalnih manjina na području RH te surađivao s ostalim državnim tijelima i drugim organizacijama u provedbi navedenoga i iznalaženju rješenja. Nadalje, Ured je izrađivao stručnu podlogu nacionalnih akcijskih planova i programa (Nacionalni program za Rome, Akcijski plan Desetljeće za uključivanje Roma 2005.-2015.), pratio realizaciju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina te nacionalnih i akcijskih planova i programa te ostvarivanje Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina i Europske povelje o regionalnim i manjinskim jezicima koje je izradilo Vijeća Europe za zaštitu nacionalnih manjina. Priređivao je seminare i radionice s ciljem edukacije mladih predstavnika svih nacionalnih manjina kako bi se potaknulo njihovo veće sudjelovanje u radu udruga, sudjelovanje u informiranju i izdavaštvu te poticanje na veći angažman u javnom životu, a također i pridonijelo razmjeni iskustava, upoznavanje i dijalog među različitim pripadnicima nacionalnih manjina, još je jedan iznimno značajan segment djelatnosti Ureda.

Ured za ljudska prava Vlade RH kao stručna služba Vlade RH kontinuirano je radio na unaprjeđivanju ljudskih prava. Donošenjem i provođenjem programa i projekata (npr. Nacionalni program za suzbijanje trgovanja ljudima, Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava), Ured je pratio njihovu provedbu i stanje ljudskih prava u RH, a izvješća o rezultatima upućivao Vladi RH na usvajanje. Isto tako, Ured je pratio usklađenost domaćeg zakonodavstva s Ustavom RH i međunarodnim propisima iz područja ljudskih prava. Radi poboljšanja zaštite i ljudskih prava, Ured je surađivao s međunarodnim organizacijama, pokretao inicijative, priređivao domaće i međunarodne skupove, te redovito pratio izvješća međunarodnih organizacija o stanju ljudskih prava i sloboda u RH.

S obzirom na važnost ostvarivanja prava nacionalnih manjina i ljudska prava u RH što je ujedno preduvjet za razvoj kako kulture tako i aktivne participacije stanovništva u kulturnom životu na cijelom teritoriju RH, navedeni uredi i njihova djelatnost su od iznimne važnosti za razvoj stabilne demokracije u RH.

LITERATURA

- Akcijski plan za provedbu zakona o pravima nacionalnih manjina. Dostupno na web stranici: <https://vlada.gov.hr/vijesti/vlada-akcijski> (siječanj 2017.).
- Benčić, S. (2010.) *Prava nacionalnih manjina na području bivše Jugoslavije*, Manjine za manjine-Minorities for minorities, Zakonodavni okviri i dobre prakse međuetničke suradnje zemalja Zapadnog Balkana i Europske unije, Centar za mirovne studije.
- Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. godine Dostupno na web stranici: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_11_119_3438.html (siječanj 2017.).
- Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava za razdoblje od 2013. do 2016., Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH, Zagreb, 2013.
- Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj. Dostupno na web stranici: <https://ljudskaprava.gov.hr/nacionalne-manjine/nacionalne-manjine-u-republici-hrvatskoj/352> (listopad 2016.).
- Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. Stanovništvo prema državljanstvu, narodnosti, vjeri i materinskom jeziku. Dostupno na web stranici: http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2012/SI-1469.pdf (prosinac, 2016.).
- Popis stanovništva u Hrvatskoj 1991. Skinuto sa stranice: https://bs.wikipedia.org/wiki/Popis_stanovni%C5%Altva_u_Hrvatskoj_1991. (prosinac 2016.).
- Uredba o Uredu za ljudska prava Vlade RH. (2001.) Narodne novine br. 1.
- Ustav Republike Hrvatske. (2010.) Narodne novine br. 85.
- Ustavni zakon o ljudskim pravima i slobodama i o pravima etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina u Republici Hrvatskoj. (1991.) Narodne novine br. 65.
- Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina. (2002.) Narodne novine br. 155.
- Vlada RH. Akcijski plan za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, poglavlje 23. Pravosuđe i temeljna prava, Zagreb. (2009.).
- Zakon o arhivskom gradivu i arhivima. (1997.) Narodne novine br. 105.

SUMMARY

THE GOVERNMENT OFFICE FOR HUMAN RIGHTS AND THE GOVERNMENT OFFICE FOR NATIONAL MINORITIES OF THE CROATIAN GOVERNMENT

This article is a direct result of the project of cooperation between the Office for Human Rights and National Minorities Rights and the Croatian State Archives, and was implemented during 2015 and 2016. The project included sorting and cataloging documentation which was created by the Office for National Minorities Rights and the Office for Human Rights in the period from its inception until 2016. (including period from 2012 until 2016 when abovementioned offices merged into one – Office for Human Rights and National Minorities Rights). The agreement stated that the employees of CSA are authorized to do archival processing which included arrangement, description and housing of archival materials and disposal of non-archival material. In the article the authors also presented the activities of the Office for National Minorities Rights and the

Office for Human Rights, and made a list of archival material after archival processing and sorting. The article was divided into three parts.

Focus of attention in the first part was Office for National Minorities Rights, its establishment and development, organizational structure and various activities. Particular emphasis is placed on the core objectives of the Office - development of tolerance and active participation in the implementation of the Constitution and the Constitutional Law on National Minorities and other laws which provide legal framework for the exercise of the rights of national minorities in the Republic of Croatia. Monitoring, active participation and reporting on the results of the implementation of Croatian and international programs and projects (for example: National program for Roma Action Plan for the Decade of Roma Inclusion 2005.-2015, the Framework Convention for the Protection of National Minorities, European Charter for Regional and Minority Languages) also was part of an extremely rich activities of the Office. Office also gave proposals for financing non-governmental associations and institutions of national minorities as well as organized various events (round tables, conferences, seminars, workshops) for members of national minorities, but also for organizations and institutions from Croatia and abroad in order to develop successful cooperation and exchange experiences.

The second section is dedicated to the Office for Human Rights, its establishment and registration, organizational structure and gradual development of its activities. The activities of the Office are best manifested in the field of national legislation. Office participated in making of several important documents - National Programme for Combating Trafficking 2005.-2009, 2009.-2011, National Programme for the protection and promotion of human rights 2008.-2011. etc. Office also participated in counseling, monitoring, financing and reporting on the measures and achievements in the protection, promotion and improvement of human rights in Croatia with its international partners (EU, UN, OSCE, Council of Europe) and national partners (Parliament, Government, ministries, Constitutional Court, ombudsmen, Center for human rights and different civil organizations for the protection and promotion of human rights). Based on its annual reports, Office determined the objectives and measures for further action in the realization of human rights.

The third section deals with the results of archival processing which include evaluation process, enumeration, isolation and disposal of non-archival material. Of course, all of it it's done in accordance with different rule books, including internal lists of materials for disposal with retention period of the Office for Human Rights and National Minorities Rights.

In conclusion, we can say that this is a very valuable material, significant as a historical source for the study of modern Croatian history.